

הלכות שמטה ויובל פרק ו

א. אין עושין סחורה בפרות שביעית; ואם רצה למכר מעט מפרות שביעית, מוכר. ואותן הדמים, הרי הן כפרות שביעית: ילקח בהן מאכל, ויאכל בקדשת שביעית. ואותו הפרי הנמכר, הרי הוא בקדשתו כשהיה.

ב. לא יהיה לוקח ירקות שדה ומוכר, ולא יצבר מקלפי שביעית בשכר מפני שזה עושה סחורה בפרות שביעית. לקח ירקות לאכל, והותיר מתר למכר המותר, והדמים שביעית; וכן אם לקט ירקות לעצמו, ולקח מהן בנו או בן ביתו ומכר הרי זה מתר, והדמים דמי שביעית.

ג. כשמוכרין פרות שביעית אין מוכרין אותן לא במדה, ולא במשקל, ולא במנין: כדי שלא יהיה פסולת בפרות שביעית. אלא מוכר המעט שמוכר אכסרה, להודיע שהוא הפקר; ולוקח הדמים, לקנות בהן אכל אחר. ואוגד דברים שדרךן להאגד לבית, למכר בשוק אכסרה, בדרך שאוגדין להביא לבית, לא בדרך שאוגדין לשוק כדי שלא יהיה כמוכר בצמצום; ודברים שאין דרךן להאגד אלא לשוק, לא יאגד אותן.

ד. פרות חוצה לארץ שנכנסו לארץ לא יהיו נמכרים במדה, או במשקל, או במנין, אלא כפרות הארץ אכסרה; ואם היו נכרין שהם מחוצה לארץ, מתר.

ה. חמר בשביעית מבהקדש: שהפודה את הקדש יצא הקדש לחלין, ויתפסו הדמים תחתיו. והשביעית אינה כן; אלא המוכר פרות שביעית יתפסו הדמים ויעשו כפרות שביעית, והפרות עצמן לא נתחללו ונעשו כפרות שאר השנים, שנאמר בזה "תהיה" (ויקרא כה, ז), בהיותה תהי לעולם. ולפי שנקראת "קדש" (ויקרא כה, יב), תופסת את דמיה. נמצאת אומר האחרון נתפס בשביעית, והפרי עצמו הרי הוא כמו שהיה.

ו. פיצד: לקח בפרות שביעית או בדמיהן בשר נעשה הבשר כאותן הפרות, ואוכלו כפרות שביעית; וצריך לבער שניהם, בשעת בעור שביעית. לקח באותו בשר או בדמיו דגים, יצא הבשר ונתפסו הדגים; לקח בדגים או בדמיהן שמן, יצאו דגים ונתפס שמן; לקח בשמן או בדמיו דבש, יצא שמן ונתפס דבש. וצריך לבער הפרות הראשונות עם הדבש האחרון, בדרך שמבערין פרות שביעית; ואין עושין משניהם מלגמה ולא מפסידין אותן, כשאר פרות שביעית.

ז. אין שביעית מתחללת אלא דרך מקח. במה דברים אמורים, בפרי ראשון; אבל בפרי שני מתחלל, בין דרך מקח בין דרך חלול. וכשמחללין פרי הנלקח שנית, אין מחללין אותו על בהמה חיה ועוף חיים שמא יניחם, ויגדל מהם עדרים עדרים; ואין צריך לומר שביעית עצמה. אבל מחללין אותן הפרות על השחוטים.

ח. דמי שביעית אין פורעין מהן את החוב, ואין עושין בהן שושבינות, ואין משלמין מהן תגמולין, ואין פוסקין מהן צדקה לעניים בבית הכנסת; אבל משלחין מהן דברים שלגמילות חסדים, וצריך להודיע.

ט. וכן אין לוקחין מהן עבדים וקרקעות ובהמה טמאה; ואם

לִקַּח, יֹאכַל כְּנַגְדָּן כְּדֶרֶךְ שְׁעוֹשָׁה בְּמַעֲשֵׁר שְׁנִי. וְאִין מְבִיאִין מֵהֶן קִנֵּי זָבִים וְזָבוֹת וְיוֹלְדוֹת, חֲטָאוֹת וְאַשְׁמוֹת; וְאִם הִבִּיא, יֹאכַל כְּנַגְדָּן. וְאִין סָכִין כָּלִים וְעוֹרוֹת בְּשֶׁמֶן שֶׁלִּשְׂבִיעִית; וְאִם סָף, יֹאכַל כְּנַגְדָּן.

י. אִין נוֹתְנִין מֵהֶן לֹא לִבְלֵן, וְלֹא לִסְפָּר, וְלֹא לִסְפֵּן, וְלֹא לְשֹׂאֵר הָאֻמָּנִין; אָבֵל נוֹתֵן הוּא לְמִי שְׂדוּלָה מִים מִן הַבּוֹר לְהַשְׁקוֹת אוֹתוֹ מִים. וּמִתֵּר לִתֵּן מִפְּרוֹת שְׂבִיעִית אוֹ מִדְּמִיהֶן לְאֻמָּנִין, מִתְּנוֹת חֲנָם.

יא. הָאוֹמֵר לְפֹעֵל הָא לָךְ אִיסֵּר זֶה, וְלִקַּט לִי יֶרֶק הַיּוֹם שְׂכָרוֹ מִתֵּר; וְאִינוּ כְּדָמִי שְׂבִיעִית אֲלֵא מוֹצִיאֻ בְּכָל מָה שְׂיִרְצָה, וְלֹא קִנְסוּ אֶת הַפּוֹעֵל לְהִיּוֹת שְׂכָרוֹ כְּדָמִי שְׂבִיעִית. וְאִם אָמַר לוֹ, לִקַּט לִי בּוֹ הַיּוֹם יֶרֶק הָרִי זֶה כְּדָמִי שְׂבִיעִית; וְאִינוּ מוֹצִיאֻ אֲלֵא בֹאכִילָה וְשִׁתְיָה, כְּפִרוֹת שְׂבִיעִית.

יב. הַחֲמָרִים הַעוֹשִׂים בְּפִרוֹת שְׂבִיעִית מְלֹאכֶת שְׂבִיעִית הָאֲסוּרָה, כְּגוֹן שֶׁהִבִּיאוּ יוֹתֵר מִדִּי הָרִי שְׂכָרָן כְּדָמִי שְׂבִיעִית; וְדִבֵּר זֶה קִנְס לָהֶם. וּמִפְּנֵי מָה קִנְסוּ בְּשֹׂכֵר הַחֲמָרִים, וְלֹא קִנְסוּ בְּשֹׂכֵר הַפּוֹעֵל מִפְּנֵי שֶׁשְׂכָר הַפּוֹעֵל מַעֵט, לֹא קִנְסוּ בּוֹ מִשּׁוּם כְּדִי חֲיִיו.

יג. הַלּוֹקַח מִן הַנִּחְתּוֹם כֶּכֶר בְּפִנְדִּיּוֹן, וְאָמַר לוֹ בְּשַׁעַת לְקִיחָהּ, כְּשֶׁאֲלַקַּט יֶרֶקוֹת שְׂדֵה, אָבִיא לָךְ הָרִי זֶה מִתֵּר; וְאוֹתוֹ הַכֶּכֶר, הָרִי הוּא כְּפִרוֹת שְׂבִיעִית. וְאִם לִקַּח מִמֶּנּוּ סֵתֶם לֹא יִשְׁלַם מִדְּמִי שְׂבִיעִית, שְׂאִין פּוֹרְעִין חוֹב מִדְּמִי שְׂבִיעִית.

יד. אוֹכְלִין פְּרוֹת שְׂבִיעִית בְּטוֹבָה, וְשֹׂלֵא בְטוֹבָה. פִּיצֵד בְּטוֹבָה שְׂתִתֵּן לוֹ פְּרוֹת שְׂבִיעִית, כְּמִי שֶׁעָשָׂה עִמּוֹ טוֹבָה שְׁנִתֵּן לוֹ, אוֹ שִׁיכְנִיסוּ לְגִנְתּוֹ לֶאֱכֹל, כְּמִי שֶׁעָשָׂה עִמּוֹ טוֹבָה. וּמִי שְׁנִתְּנוּ לוֹ פְּרוֹת שְׂבִיעִית בְּמִתְּנָה, אוֹ שְׁנַפְּלוּ לוֹ בִּירְשָׁה הָרִי זֶה אוֹכְלֵם, כְּדֶרֶךְ שֶׁאוֹכֵל פְּרוֹת שְׂאוּסָף אוֹתָן הוּא בְּעַצְמוֹ מִן הַשְּׂדֵה.

הַלְבוֹת שְׂמִטָּה וְיֹבֵל פָּרָק ז

א. פְּרוֹת שְׂבִיעִית אִין אוֹכְלִין מֵהֶן אֲלֵא כָּל זְמַן שְׁאוֹתוֹ הַמִּין מְצוּי בַּשְּׂדֵה, שְׁנֹאֹמֵר "וְלִבְהִמְתָּךְ וְלַחֲיָה, אֲשֶׁר בְּאַרְצֶךָ: תִּהְיֶה. . . (ויקרא כה, ז): כָּל זְמַן שֶׁחֲיָה אוֹכֶלֶת מִמִּין זֶה מִן הַשְּׂדֵה, אֶתָּה אוֹכֵל מִמָּה שְׂבִיעִית; כֹּלָה לַחֲיָה מִן הַשְּׂדֵה חַיִּב לִבְעַר אוֹתוֹ הַמִּין מִן הַבֵּית, וְזֶה הוּא בְּעוֹר שֶׁלִּפְרוֹת שְׂבִיעִית.

ב. פִּיצֵד: הָרִי שֶׁהָיוּ לוֹ גִּרְגָּרוֹת שֶׁלִּשְׂבִיעִית בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ אוֹכֵל מֵהֶן, כָּל זְמַן שֶׁהִתְאַנֵּים בְּאִילָנוֹת בַּשְּׂדֵה; כָּלוּ הַתְּאַנִּים מִן הַשְּׂדֵה אָסוּר לֶאֱכֹל מִן הַגִּרְגָּרוֹת שְׂבִיעִית, אֲלֵא מִבְּעַר אוֹתָן. הָיוּ לוֹ פְּרוֹת מְרַבִּין, מִחֻלְקֵן מְזוּן שְׁלוֹשׁ סְעֻדוֹת לְכָל אֶחָד וְאֶחָד.

ג. וְאָסוּר לֶאֱכֹל אַחֵר הַבְּעוֹר, בֵּין לְעִנְיִים בֵּין לְעִשְׂרִים; וְאִם לֹא מָצָא אוֹכְלִין בְּשַׁעַת הַבְּעוֹר שׁוֹרֵף בְּאֵשׁ, אוֹ מְשַׁלִּיךְ לַיָּם, אוֹ מַאֲבֵד בְּכָל דְּבַר שְׂמֵאֲבֵד.

ד. הָיוּ לוֹ צְמוּקִין שֶׁלִּשְׂבִיעִית, וְכָלוּ הָעֲנָבִים מִן הַשְּׂדֵה מִן הַגִּנּוֹת וְהַפְּרָדְסִים שֶׁהֵן הַפֶּקֶר אָף עַל פִּי שְׁעָדִין יֵשׁ עֲנָבִים בְּגִפְנִים שְׁבִתוֹךְ הַחֲצֵרוֹת אִינוּ אוֹכֵל מִן הַצְּמוּקִין מִפְּנֵי עֲנָבִים

אלו שבחצור, לפי שאינן מצויין לחיה. אבל אם יש שם ענבים קשים ביותר שאינן נגמרין אלא בסוף השנה, הרי זה אוכל מן הצמוקין בשבילן. וכן כל פיוצא בזה.

ה. אילן שהוא עושה פרות שתי פעמים בשנה, והיה לו מפרותיו הראשונות הרי זה אוכל מהן כל זמן שפרות שניות מצויות בשדה, שהרי מאותו המין בשדה; אבל פרות הסתיו אין אוכלים בשבילן, מפני שהן דומין לפרות שלשנה אחרת.

ו. הכובש שלושה כבשים בחבית אחת כל שפלה מינו מן השדה, יבער מינו מן החבית; ואם התחיל בה, הרי הפל כמבער. וכשם שמבער אכלי אדם, כך מבער אכלי בהמה מן הבית; ואינו מאכילן לבהמה, אם פלה אותו המין מן השדה. וכשם שמבערין את הפרות, כך מבערין את הדמים.

ז. פיצד: הרי שמכר רמונים שלשביעית, והרי הוא אוכל בדמיהן, וכלו הרמונים מן האילן שבשדה, ונשאר אצלו מן הדמים שמכר בהן חייב לבער. פיצד עושה: קונה בהן מאכלות, ומחלקן מזון שלוש סעודות לכל אחד ואחד; או ישליך המעות לים המלח, אם לא מצא אוכלין.

ח. שלוש ארצות לבעור: ארץ יהודה פלה ההר והשפלה והעמק, ארץ אחת; עבר הירדן פלו שפלת לוד והר שפלת לוד ומבית חורון עד הים, ארץ אחת; והגליל פלו גליל העליון וגליל התחתון ותחום טבריה, ארץ אחת. ואוכלין בכל אחת ואחת משלשתן, עד שיכלה האחרון שבה.

ט. פיצד: היו לו פרות בארץ יהודה אוכל מהן, כל זמן שיש מאותו המין בכל ארץ יהודה פלה; וכן אם היו לו פרות גליל אוכל מהן, כל זמן שיש מאותו המין בכל ארץ הגליל פלה; וכן בעבר הירדן. ושלוש ארצות אלו, פלן חשובות בארץ אחת לחרובין ולזיתים ולתמרים. ואוכלין בתמרים, עד שיכלה האחרון שבו; ואימתי הוא כולה, עד הפורים. וכן אוכלין בזיתים, עד העצרת; ובענבים, עד הפסח שלמוצאי שביעית; ובגרגרות, עד החנכה.

י. המוליך פרות שביעית ממקום שפלו למקום שלא פלו, או ממקום שלא פלו למקום שפלו חייב לבער: לפי שנותנין עליו חמרי מקום שיצא משם, וחמרי מקום שהלך לשם. ופרות הארץ שיצאו לחוצה לארץ מתבערים במקומן, ולא יעבירם ממקום למקום.

יא. כלל גדול אמרו בשביעית: כל שהוא מאכל אדם, או מאכל בהמה, או ממין הצובעין אם אינו מתקיים בארץ יש לו שביעית ולדמיו שביעית, וחייב בבעור ויש לדמיו בעור. כגון עלי הלוח השוטה ועלי הדנדנה והעלשין, מאכל אדם; וכגון החוחים והדרדרין, מאכל הבהמה; וכגון אסטיס וקוצה, ממין הצובעין.

יב. ואם היה מתקיים בארץ, כגון הפואה והרכפה ממין הצובעין אף על פי שיש לו שביעית ולדמיו שביעית אין לו בעור ולא לדמיו בעור, שהרי מתקיים בארץ, אלא נהנין וצובעין בו, עד ראש השנה.

יג. וכל שאינו מיחד לא למאכל אדם, ולא למאכל בהמה,

ואינו ממין הצובעים הואיל ואינו לעצים, יש לו שביעית ולדמיו שביעית; אבל אין לו בעור ולא לדמיו בעור, אף על פי שאינו מתקיים בארץ, אלא נהנין בו או בדמיו, עד ראש השנה: כגון עיקר הלוח השוטה, ועיקר הדנדנה, והעקר בנין.

יד. קלפי רמון והנץ שלו, קלפי אגוזים, והגרענין יש להם שביעית ולדמיהם שביעית; אבל אין להם ולא לדמיהם בעור. לולבי זרדים, והחרובים יש להם שביעית ולדמיהם שביעית, ויש להם ולדמיהם בעור. לולבי האלה, והבטנה, והאטדין יש להן ולדמיהן שביעית, ואין להן ולא לדמיהן בעור; אבל לעלין שלהן, יש בעור.

זו. איזו היא שעת בעור העלין, בעת שיכלו מן האילנות שלהן; עלי זיתים, ועלי קנים, ועלי חרובין אין להם בעור, לפי שאינן נוכלות וכלות. ועד מתי יהיה אדם מלקט עשבים לחין בשביעית, עד שייבש המתיק; ויגבב עשבים יבשים, עד שתתרד רביעה שניה במוצאי שביעית. ועד מתי יהיו העננים מתרין להפנס לפרדסות במוצאי שביעית, לאסוף פרות שביעית עד שתתרד רביעה שניה.

זו. הורד והכפר והלטם, יש להן שביעית ולדמיהן שביעית. הקטף, והוא שרף היוצא מן האילנות ומן העיקרין, אין לו שביעית; והיוצא מן הפגים, יש לו שביעית ולדמיו שביעית. במה דברים אמורים, באילן מאכל; אבל באילן סרק אף היוצא מן העלין ומן העיקרין כפרי שלהן, ויש לו שביעית ולדמיו שביעית.

יו. הכובש ורד שביעית בשמן שלששית, ילקט את הורד והשמן מתר; כבשו בשמן שלמוצאי שביעית, חייב לבער השמן שהרי הורד יבש הוא, וכבר נתחייב בבעור. חרובין שלשביעית שכבשן ביין ששית, או ביין מוצאי שביעית חייב לבער היין, שהרי טעם פרות שביעית בו. זה הכלל: פרות שביעית שנתערבו בפרות אחרות מין במינו, בכל שהוא; ושללא במינו, בנותן טעם.

הלכות שמטה ויובל פרק ח

א. כדרך שאסור לעבד הארץ בשביעית כף אסור לחזק ידי ישראל שעובדין אותה, או למכור להן כלי עבודה: לפי שאסור לחזק ידי עובדי עברה.

ב. ואלו כלים שאין האמן רשאי למכרן בשביעית, למי שהוא חשוד על השביעית מחרשה וכל כליה, העל והמזרה והדקר. זה הכלל כל שמלאכתו מיחדת למלאכה שאסורה בשביעית, אסור למכרו לחשוד; ולמלאכה שאפשר שתהיה אסורה ותהיה מתרת, מתר למכרו לחשוד.

ג. פיצד: מוכר הוא לו המגל, והעגלה וכל כליה שאם יקצר בו מעט ויביא על העגלה מעט, הרי זה מתר; ואם יקצר כדרך הקוצרין או יביא כל פרות שדהו, אסור.

ד. ומתר למכור סתם למי שאינו חשוד, אפלו דבר שמלאכתו

מִיַּחֲדָת לְמִלְאכָה הָאֶסוּדָה בְּשִׁבְעֵיֶת שְׁהָרִי אֶפְשָׁר שְׁקִנָּה
בְּשִׁבְעֵיֶת, לַעֲשׂוֹת בּוֹ מִלְאכָה לְאַחַר שְׁבִיעֵיֶת.

ה. הַיּוֹצֵר מוֹכֵר חֶמֶשׁ כַּדִּי שְׁמֶן, וְחֶמֶשׁ עֶשְׂרֵה כַּדִּי יֵינ. וּמִתֵּר
לְמִכֹּר לְגוֹי יֵתֵר מִזֶּה, וְאֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ שְׁמָא יִמְכֹּר לְיִשְׂרָאֵל; וּמוֹכֵר
כַּדִּים רַבּוֹת לְיִשְׂרָאֵל הֶחָשׁוּד בַּחוּצָה לָאָרֶץ, וְאֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ שְׁמָא
יָבִיא לָאָרֶץ.

ו. וּמוֹכֵר לְחָשׁוּד פָּרָה חוֹרֶשֶׁת, שְׁהָרִי אֶפְשָׁר לְשַׁחֲטָהּ. וּמוֹכֵר לּוֹ
שְׂדֵהוּ, שְׁהָרִי אֶפְשָׁר שְׁיֹבִיבָהּ; אֲבָל לֹא יִמְכֹּר לּוֹ שְׂדֵה הָאֵילָן,
אַלֵּא אִם כֵּן פּוֹסֵק עִמּוֹ עַל מִנַּת שְׁאִין לּוֹ בְּאֵילָן. וּמִשְׁאִילוֹ סָאָה
לְמִדָּד בָּהּ, אָף עַל פִּי שֶׁהוּא יוֹדֵעַ שֵׁישׁ לּוֹ גֵּרֶן שְׁהָרִי אֶפְשָׁר
שְׁיִמְדָּד בָּהּ בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ. וּפּוֹרֵט לּוֹ מַעוֹת, אָף עַל פִּי שֶׁהוּא יוֹדֵעַ
שֵׁישׁ לּוֹ פּוֹעֲלִים. וְכֵלָן בְּפָרוּשׁ, אֲסוּרִים. וְכֵן מִשְׁאֲלַת אִשָּׁה
לְחִבְרָתָהּ הֶחָשׁוּדָה עַל הַשְּׁבִיעִיֶּת, נִפְה וּכְבָּרָה רַחִים וְתִנּוּר; אֲבָל
לֹא תִּבְר וְלֹא תִטְחֵן עִמָּה.

ז. מִחֲזִקִּין יְדֵי גוֹיִים בְּשִׁבְעֵיֶת, בְּדִבְרִים בְּלִבָּד כְּגוֹן שְׁרָאָהוּ
חוֹרֶשׁ אוֹ זוֹרֵעַ, אוֹמֵר לּוֹ תִּתְחַזֵּק אוֹ תַּצְלִיחַ וְכִיּוֹצֵא בְּדִבְרִים
אֵלּוּ: מִפְּנֵי שְׁאִינֶם מַצּוּיִן עַל שְׁבִיתַת הָאָרֶץ. אֲבָל לֹא יִסְעֲדָנוּ
בֵּיד. וּמִתֵּר לְרִדּוֹת עִמָּהֶן הַפְּרוֹת, וְחוֹכְרִין מֵהֶן נִירִין לְפִי שְׁאִינֶן
בְּנֵי חַיִּיב כַּדִּי לְקַנֵּס אוֹתָן.

ח. מִתֵּר לַעֲשׂוֹת בְּתֵלוּשׁ בְּסוּרְיָה, אֲבָל לֹא בַּמַּחְבֵּר. כִּיצַד
דָּשִׁין וְזוֹרִין וְדוֹרְכִין וּמַעֲמָרִין, אֲבָל לֹא קוֹצְרִין וְלֹא בּוֹצְרִין וְלֹא
מוֹסְקִין; וְכֵן כָּל כִּיּוֹצֵא בָּאֵלּוּ.

ט. כֶּשֶׁם שְׁאֶסוּר לַעֲשׂוֹת סְחוּרָה בְּפָרוֹת שְׁבִיעֵיֶת, אוֹ לְשַׁמֵּר
אוֹתָן כִּךְ אֶסוּר לְקַח אוֹתָן מֵעַם הָאָרֶץ: לְפִי שְׁאִין מוֹסְרִין דְּמִי
שְׁבִיעֵיֶת לַעַם הָאָרֶץ, וְאֶפְלוּ כָּל שֶׁהוּא שְׁמָא לֹא יֹאכַל אוֹתָן
בְּקִדְשַׁת שְׁבִיעֵיֶת. הַלּוֹקֵחַ לוֹלֵב מֵעַם הָאָרֶץ בְּשִׁבְעֵיֶת, נוֹתֵן
לּוֹ אֶתְרוּג מִתְּנָה; וְאִם לֹא נָתַן לּוֹ, מִבְּלִיעַ לּוֹ דְּמִי אֶתְרוּג בְּדְמִי
הַלּוֹלֵב.

י. בְּמָה דִּבְרִים אֲמוּרִים, בְּזִמָּן שֶׁהִיָּה מוֹכֵר פְּרוֹת שְׁכֵמוֹתָן
בְּשִׁמּוֹר, כְּגוֹן תְּאֲנִים וְרִמּוֹנִים וְכִיּוֹצֵא בָּהֶן; אֲבָל אִם הִיָּה מוֹכֵר
פְּרוֹת שְׁחִזְקָתָן מִן הַהֶפְקֵר, כְּגוֹן הַפִּיגָם, וְהִירְבוּזִין הַשּׁוּטִים,
וְהַחֲלָגְלוּגוֹת, וְהַכֶּסֶּבֶר שְׁלֵהָרִים, וְכִיּוֹצֵא בָּהֶן הָרִי זֶה מִתֵּר
לְקַח מִמֶּנּוּ מַעֵט, בְּדְמִי שְׁלוֹשׁ סְעוּדוֹת בְּלִבָּד: מִשּׁוּם כַּדִּי חֲיִיו
שְׁלַמוֹכֵר.

יא. וְכֵן כָּל דָּבָר שְׁאֵינוֹ חַיִּב בְּמַעֲשְׂרוֹת, כְּגוֹן שׁוּם בַּעַל בָּכִי,
וּבַצֵּל שְׁלֹרֶכְפָּה, וְגִרְסִין הַקִּלְקִיּוֹת, וְעֵדָשִׁים הַמַּצְרִיּוֹת, וְכֵן
זֵרְעוֹנֵי גִנָּה שְׁאִינֶן נֹאכְלִין כְּגוֹן זֶרַע לֶפֶת וְצִנּוֹן, וְכִיּוֹצֵא בָּהֶן הָרִי
אֵלּוּ נִלְקַחִין מִכָּל אָדָם בְּשִׁבְעֵיֶת.

יב. בְּמָה דִּבְרִים אֲמוּרִים, בְּעַם הָאָרֶץ סֵתָם; אֲבָל מִי שֶׁהוּא
חָשׁוּד לַעֲשׂוֹת סְחוּרָה בְּפָרוֹת שְׁבִיעֵיֶת, אוֹ לְשַׁמֵּר פְּרוֹתָיו וְלִמְכֹּר
מֵהֶן אֵין לוֹקַחִין מִמֶּנּוּ דָּבָר שֵׁישׁ עָלָיו זִיקַת שְׁבִיעֵיֶת, כָּלָל.
וְאֵין לוֹקַחִין מִמֶּנּוּ פֶּשֶׁתָּן, אֶפְלוּ סְרוּק; אֲבָל לוֹקַחִין מִמֶּנּוּ טוּוֹי
וְשִׁזּוֹר.

יג. הֶחָשׁוּד עַל הַשְּׁבִיעִיֶּת, אֵינוֹ חָשׁוּד עַל הַמַּעֲשְׂרוֹת; וְהֶחָשׁוּד
עַל הַמַּעֲשְׂרוֹת, אֵינוֹ חָשׁוּד עַל הַשְּׁבִיעִיֶּת: שְׁאֵף עַל פִּי שְׂזָה וְזָה

מִן הַתּוֹרָה מַעֲשֵׂר טָעוֹן הִבָּאת מְקוֹם, מֵה שְׂאִין כֵּן בְּשִׁבְעִית; וְשִׁבְעִית אֵין לָהּ פְּדִיוֹן, מֵה שְׂאִין כֵּן בַּמַּעֲשֵׂר.

יד. הֶחָשׂוֹד עַל הַטְּהָרוֹת, אֵינוֹ חָשׂוֹד לֹא עַל הַמַּעֲשֵׂר וְלֹא עַל הַשִּׁבְעִית: שֶׁהָאֵכֶל הַטָּמֵא הַזֶּה שֶׁמָּכְרוּ בְּחִזְקַת טְהוֹר, אֵינוֹ מְטֵמֵא אֲחֵרִים אֲלֹא מִדְּבָרֵי סוּפְרִים; וְהֶחָשׂוֹד לְדְבָרֵי סוּפְרִים, אֵינוֹ חָשׂוֹד לְדְבָרֵי תוֹרָה.

טו. כָּל הֶחָשׂוֹד עַל דְּבַר אֶף עַל פִּי שְׂאִינוֹ נֶאֱמָן עַל שְׁלֻעָצְמוֹ, נֶאֱמָן עַל שְׁלֹאֲחֵרִים: חִזְקָה, אֵין אָדָם חוֹטֵא לְאַחֵרִים. לְפִיכֶן הֶחָשׂוֹד עַל דְּבַר, דָּנוּ וּמַעֲדוּ.

טז. הַכּוֹהֲנִים חָשׂוֹדִין עַל הַשִּׁבְעִית לְפִי שֶׁהֵם אוֹמְרִים הוֹאִיל וְהַתְּרוּמוֹת מִתְּרוֹת לָנוּ, אֶף עַל פִּי שֶׁהֵן אֲסוּרִין עַל הַזֵּרִים בְּמִיתָה, קָל וְחִמֵּר, פְּרוֹת שִׁבְעִית. לְפִיכֶן סָאָה תְּרוּמָה שֶׁנִּפְלָה לְמֶאֱהָ סָאָה שֶׁלִּפְרוֹת שִׁבְעִית, תַּעֲלֶה; נִפְלָה לְפָחוֹת מִמֶּאֱהָ, יִרְקְבוּ הַכֹּל וְלֹא יִמָּכְרוּ לְכּוֹהֲנִים כָּכָל מְדַמֵּעַ, לְפִי שֶׁהֵם חָשׂוֹדִין עַל הַשִּׁבְעִית.

יז. הַצִּבְעִין וְהַפִּטְמִין לוֹקְחִין מֶרְסֵן מִכָּל מְקוֹם, וְאֵינָן חוֹשְׁשִׁין שֶׁמָּא מִסְּפִיחֵי שִׁבְעִית הוּא. גִּבְּאֵי קָפָה בְּשִׁבְעִית, לֹא יִהְיוּ מְדַקְדְּקִין בְּחִצְרוֹת שְׁלֹאֵכֶלִי שִׁבְעִית; וְאִם נִתְּנוּ לָהֶן פֶּת, מִתְּרַת, וְאֵין חוֹשְׁשִׁין לָהּ, שֶׁמָּא מִסְּפִיחֵי שִׁבְעִית הִיא: שְׁלֹא נֶחֱשְׂדוּ יִשְׂרָאֵל לִהְיוֹת נוֹתְנִין אֲלֵא אוֹ מַעוֹת שִׁבְעִית, אוֹ בִּיצִים הַנִּלְקָחוֹת בְּדַמֵּי שִׁבְעִית. וּמִתֵּר לָלוֹת מִן הָעֲנִיִּים פְּרוֹת בְּשִׁבְעִית, וּמִחֲזִירִין לָהֶן פְּרוֹת בְּשָׁנָה שְׁמִינִית.